

Nr 117.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § och 18 § 11, 43, 55 och 56 punkterna i lagen om val till riksdagen den 26 maj 1909; given Stockholms slott den 14 februari 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementensärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen antaga följande förslag till

Lag

om ändrad lydelse av 1 § och 18 § 11, 43, 55 och 56 punkterna i lagen om val till riksdagen den 26 maj 1909.

Härigenom förordnas, att 1 § och 18 § 11, 43, 55 och 56 punkterna i lagen om val till riksdagen den 26 maj 1909 skola erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Valkretsarna indelas i följande grupper:

första gruppen: Stockholms stad, Jönköpings län, Gottlands län, Västmanlands län, Västerbottens län;

andra gruppen: Stockholms län, Blekinge län, Malmö stad, Skaraborgs län, Gävleborgs län utom Gävle stad;

tredje gruppen: Uppsala län, Kalmar södra landstingsområde, Malmöhus län utom städerna Malmö och Hälsingborg, Hälsingborgs stad, Göteborgs stad, Jämtlands län;

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 1 saml. 99 häft. (Nr 117.)

fjärde gruppen: Södermanlands län, Kalmar norra landstingsområde, Hallands län, Örebro län, Västernorrlands län;

femte gruppen: Östergötlands län utom Norrköpings stad, Kronobergs län, Göteborgs och Bohus län utom Göteborgs stad, Gävle stad, Värmlands län;

sjätte gruppen: Norrköpings stad, Kristianstads län, Älvsborgs län, Kopparbergs län, Norrbottens län.

För valen iakttages den ordning mellan grupperna, i vilken de här upptagits.

18 §.

11. Jönköpings läns östra valkrets, innefattande Norra Vedbo, Södra Vedbo, Östra och Västra härad samt städerna Eksjö och Tranås.

43. Kopparbergs läns västra valkrets, innefattande Falu domsagas södra, Västerbergslags samt Nås och Malungs tingslag ävensom Ludvika stad.

55. Norrbottens läns södra valkrets, innefattande Piteå, Älvsby, Arvidsjaurs lappmarks, Arjeplogs lappmarks, Neder-Luleå, Över-Luleå samt Jockmocks lappmarks tingslag ävensom städerna Piteå, Luleå och Boden.

56. Norrbottens läns norra valkrets, innefattande Råneå, Neder-Kalix, Över-Kalix, Gällivare lappmarks, Juckasjärvi lappmarks, Karesuando lappmarks, Pajala, Korpilombolo och Torneå tingslag.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

GUSTAF.

Eliel Löfgren.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
14 februari 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Löfgren, anförde:

»Enligt nådigt brev den 26 juli 1918 har Hälsingborgs stad upphört att deltaga i landsting, och har staden härigenom enligt § 6 i riksdagsordningen erhållit rätt att såsom egen valkrets utse riksdagsman i första kammaren. Jämlikt moment 6 i nyssnämnda paragraf inträder staden i utövningen av berörda rätt vid nästkommande ordinarie nyval av ledamöter i första kammaren inom Malmöhus läns landstingsområde, vilket staden förut tillhört — berörda nyval skall äga rum i september 1923 — eller, därest Konungen dessförinnan förordnar om nya val till första kammaren i hela riket, då dylika nya val skola förrättas.

På grund av stadgandet i § 7 mom. 1 i riksdagsordningen skall staden vid utövningen av sin ifrågavarande rätt tillhöra samma grupp inom valkretsarna till första kammaren som förenämnda landstingsom-

råde eller tredje gruppen. Den i 1 § av vallagen bestämda gruppindelning av nämnda valkretsar rubbas sålunda ej genom den nya valkretsens tillkomst. Inträdet av stadens omförmälda rätt påkallar ej annan ändring i nämnda lag än att staden i 1 § upptages såsom en särskild valkrets inom tredje gruppen.

Ehuru, på sätt jag nyss anfört, stadens rätt att utse riksdagsman i första kammaren träder i tillämpning först vid någondera av ovan angivna framtida tidpunkter, synes dock, med hänsyn därtill att en av dessa tidpunkter är obestämd, omförmälda ändring i vallagen redan nu böra äga rum.

Då i 18 § av lagen om val till riksdagen angivits, av vilka administrativa eller judiciella områden särskilda valkretsar för val till andra kammaren bestå, har uppräknningen skett på sådant sätt, att man vid nya städers tillkomst ansett sig böra ändra lagen så, att de nya städerna bliva såsom beståndsdelar av vederbörande valkretsar nämnda jämte de härad eller andra dylika områden, till vilka de förut hört.

Vid ingången av innevarande år hava tre samhällen kommit i åtnjutande av stadsrättigheter, dock utan egen jurisdiktion, nämligen Tranås köping med Tranås kvarns municipalsamhälle jämte vissa angränsande områden, Ludvika köping samt Bodens municipalsamhälle enligt särskilda resolutioner den 13 december 1918.

Dessa städers områden hava intill årsskiftet hört, Tranås till Norra Vedbo härad, som ingår i Jönköpings läns östra valkrets, Ludvika till Västerbergslags tingslag, som ingår i Kopparbergs läns västra valkrets, samt Boden till Över-Luleå tingslag, som ingår i Norrbottens läns södra valkrets.

Tillkomsten av nämnda städer lär alltså påkalla ändring i 11, 43 och 55 punkterna av 18 § vallagen.

Även till följd av ändringar beträffande tingslagen i Torneå domsaga har avfattningen av vallagens sistnämnda paragraf kommit att i 56 punkten icke överensstämma med vad för närvarande gäller. Jämväl i detta hänseende torde vara skäl att vidtaga rättelse. Till området för Norrbottens läns norra valkrets höra enligt 56 punkten bland annat Över-Torneå och Neder-Torneå tingslag, vilka tillsammans med Korpilomolo och Pajala tingslag till den 1 januari 1919 tillsammans bildat Torneå domsaga. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 25 oktober 1918 har emellertid Över-Torneå tingslag och Neder-Torneå tingslag från och med detta års ingång förenats till ett tingslag under namn av Torneå tings-

lag. Detta nya tingslag torde sålunda i stället för de båda, av vilka den bildats — Över-Torneå tingslag och Neder-Torneå tingslag — upptagas i 56 punkten såsom beståndsdel av ifrågavarande valkrets.

I enlighet med vad jag sålunda anfört har jag låtit inom justitiedepartementet utarbета ett förslag till ändringar i vallagen i ovan angivna hänseenden.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Eders Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

om ändrad lydelse av 1 § och 18 § 11, 43, 55 och 56 punkterna i lagen om val till riksdagen den 26 maj 1909.

Härigenom förordnas, att 1 § och 18 § 11, 43, 55 och 56 punkterna i lagen om val till riksdagen den 26 maj 1909 skola erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Valkretsarna indelas i följande grupper:

första gruppen: Stockholms stad, Jönköpings län, Gottlands län, Västmanlands län, Västerbottens län;

andra gruppen: Stockholms län, Blekinge län, Malmö stad, Skaraborgs län, Gävleborgs län utom Gävle stad;

tredje gruppen: Uppsala län, Kalmar södra landstingsområde, Malmöhus län utom städerna Malmö och Hälsingborg, Hälsingborgs stad, Göteborgs stad, Jämtlands län;

fjärde gruppen: Södermanlands län, Kalmar norra landstingsområde, Hallands län, Örebro län, Västernorrlands län;

femte gruppen: Östergötlands län utom Norrköpings stad, Kronobergs län, Göteborgs och Bohus län utom Göteborgs stad, Gävle stad, Värmlands län;

sjätte gruppen: Norrköpings stad, Kristianstads län, Älvsborgs län, Kopparbergs län, Norrbottens län.

För valen iakttages den ordning mellan grupperna, i vilken de här upptagits.

18 §.

11. Jönköpings läns östra valkrets, innefattande Norra Vedbo, Södra Vedbo, Östra och Västra härad samt städerna Eksjö och Tranås.

43. Kopparbergs läns västra valkrets, innefattande Falu domsagas södra, Västerbergslags samt Nås och Malungs tingslag ävensom Ludvika stad.

55. Norrbottens läns södra valkrets, innefattande Piteå, Älvsby, Arvidsjaurs lappmarks, Arjeplogs lappmarks, Neder-Luleå, Över-Luleå samt Jockmocks lappmarks tingslag ävensom städerna Piteå, Luleå och Boden.

56. Norrbottens läns norra valkrets, innefattande Råneå, Neder-Kalix, Över-Kalix, Gällivare lappmarks, Juckasjärvi lappmarks, Karesuando lappmarks, Pajala, Korpilombolo och Torneå tingslag.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.»

Vad föreslaganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt, tacktes Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Adil Wifvesson.